07/05/2021

“Όταν το παράλογο γίνεται και καταστροφικό”

/ Επικαιρότητα

Γράφει ο Πρωτοπρεσβύτερος Βασίλειος Θερμός, Αναπληρωτής Καθηγητής ΑΕΑΑ
Ψυχίατρος παιδιών και εφήβων

Μέχρι τώρα το παράλογο εθεωρείτο συνώνυμο του ελληνικού κράτους. Η διοίκηση του δημοσίου μάς έχει συνηθίσει σε άπειρα παραδείγματα αντιφάσεων. Αλλά κάποιες φορές γίνεται εξόφθαλμη η καταστροφικότητα των παράλογων επιλογών.

Οι Ανώτατες Εκκλησιαστικές Ακαδημίες υπήρξαν πολύπαθες επειδή μέχρι τώρα διήνυσαν τον δεκαπενταετή βίο τους με μόνιμη συνοδό την ανασφάλεια την οποία αναπόφευκτα γεννούν οι φήμες. Ψίθυροι ότι το Υπουργείο Παιδείας θα τίς καταργήσει, ψίθυροι πως η Ιερά Σύνοδος δεν τίς θέλει.

Τελευταία φορά που ακούστηκε ρητώς κάτι τέτοιο ήταν μια φράση του τότε υπουργού κ. Γαβρόγλου σε τηλεοπτική εκπομπή το 2018, αν δεν απατώμαι. Έκτοτε τίποτε άλλο, παραδόξως. Η συνέχεια υπήρξε εντυπωσιακή. Οι αποφάσεις οι οποίες λαμβάνονταν από το Υπουργείο κατά τα τελευταία 3 χρόνια διέλυσαν έμπρακτα την φημολογία και εγκατέστησαν κλίμα αισιοδοξίας σε διδάσκοντες και φοιτητές.

Θα μιλήσω συγκεκριμένα για την των Αθηνών: εκτός από πρόσθετη θέση ΔΕΠ η οποία προκηρύχθηκε (και η οποία δόθηκε σε όλες τις Ακαδημίες, και σε αυτές τις οποίες τώρα καταργούν!) σε εμάς ικανοποιήθηκε το πάγιο αίτημά μας για μετατάξεις ΕΔΙΠ και για τοποθέτηση διοικητικού προσωπικού. Το 2020 μάς βρήκε με πληρότητα στα γνωστικά αντικείμενα, με υπαλλήλους διοικητικών και οικονομικών ειδικοτήτων, με βιβλιοθηκάριο, ακόμη και με πίστωση για αγορά βιβλίων η οποία ήδη άρχισε.

Και ξαφνικά το Υπουργείο αποφάσισε να δικαιώσει το δόγμα «πολύ καλό για να είναι αληθινό»! Ούτε λίγο ούτε πολύ, αναγγέλλει την κατάργησή των μισών σχολών τις οποίες συστηματικά μέχρι προσφάτως ενίσχυε! Γιατί; Με το πρόσχημα της αναβάθμισης της εκκλησιαστικής εκπαίδευσης! Και ποια είναι η αναβάθμιση;

Οι Σχολές Μαθητείας Υποψηφίων Κληρικών (άρθρα 28-49 του νομοσχεδίου), δηλαδή επιπέδου ΙΕΚ! Χρήσιμες οπωσδήποτε αλλά με κανέναν τρόπο υποκατάστατα των ΑΕΑ. Ακόμη και ένας αναλφάβητος πολιτικά είναι σε θέση να αντιληφθεί την υποβάθμιση! Αυτό ακριβώς ήταν το σκεπτικό Γαβρόγλου σε εκείνη την εκπομπή: «Τώρα που θα ιδρύσουμε τα Κέντρα Μαθητείας δεν θα χρειάζονται οι Ακαδημίες»! Και μετά συνέχισαν να ενισχύουν τις Ακαδημίες! Και ξαφνικά υλοποιεί το «δόγμα Γαβρόγλου» η κ. Κεραμέως!

Έτσι λοιπόν παρεισάγεται ξεκάρφωτο το άρθρο 61 το οποίο διαλαμβάνει περί άμεσης καταργήσεως των ΑΕΑ Θεσσαλονίκης και Ιωαννίνων, και μεταφοράς των φοιτητών τους στην Αθήνα και στην Κρήτη (λες και πρόκειται για έπιπλα που διακινούνται κατά το δοκούν). Φαίνεται πως υπήρξε τόσο μεγάλη η προχειρότητα και η βιασύνη, όμως, ώστε στο άρθρο 43 ο συντάκτης του νομοσχεδίου προνοεί για τη δυνατότητα εγγραφής των αποφοίτων των ΣΜΥΚ στα προγράμματα Ιερατικών Σπουδών των ΑΕΑ που απομένουν, δηλαδή στα Αθήνας και Κρήτης. Ας αναρωτηθούμε εδώ πόσο εφικτό θα είναι κληρικοί οικογενειάρχες από τη Μακεδονία και τη Θράκη να φοιτούν στην Αθήνα ή στο Ηράκλειο… Αλλά και πόσο αξιόπιστο για το μέλλον μπορεί να είναι ένα κράτος το οποίο αναιτιολόγητα και αιφνιδιαστικά καταργεί τις 2 από τις 4 ΑΕΑ, ότι δεν θα τό πράξει και με τις υπόλοιπες;

Ως προς τον παραλογισμό, ο οποίος σερβίρεται ως δήθεν εξορθολογισμός, να τονίσω το ανήκουστο, ότι το νομοσχέδιο συνετάγη με πλήρη άγνοια του Ανωτάτου Επιστημονικού Συμβουλίου, πρυτανικού οργάνου των ΑΕΑ κατά τον νόμο! Αλλά το άρθρο 43 αναθέτει στο ΑΕΣ να διατυπώσει γνώμη για την μετακίνηση καθηγητών και υπαλλήλων κατά την μεταβατική περίοδο η οποία θα ακολουθήσει την κατάργηση των δύο ΑΕΑ. Ωραίος σεβασμός προς τους Ιεράρχες και Πανεπιστημιακούς που αποτελούν μέλη του: δεν σάς ζητάμε τη γνώμη για την κατάργηση (ούτε καν σάς ενημερώνουμε) αλλά πέστε μας τώρα τι να κάνουμε με το προσωπικό!

Επίσης το νομοσχέδιο εστάλη προς την Ιερά Σύνοδο για έκφραση γνώμης. Είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε πως -ευτυχώς- η μεγάλη πλειοψηφία της παρούσης ΔΙΣ διάκειται αρνητικά. Μετά από την άρνηση της ΔΙΣ να συναινέσει στη συνεδρία της 20ής Απριλίου εμφανίσθηκε στο Πασχαλιάτικο φύλλο μεγάλης εφημερίδας ρεπορτάζ που αναμασούσε τις θέσεις του Υπουργείου, με την απαραίτητη «λάσπη» περί του ποιού των φοιτητών. Προφανής η μεθόδευση…

Το θέμα πλέον παραπέμφθηκε στην Ιεραρχία, αλλά ας θυμόμαστε ότι το Υπουργείο έχει τη δυνατότητα να επιτύχει ντε φάκτο ό,τι δεν θα καταφέρει να επιτύχει με νόμο. Αναφέρομαι στον αριθμό των εισακτέων ο οποίος πρόκειται να ανακοινωθεί σύντομα. Καλούμε όλους σε εγρήγορση και παρακαλούμε τους Σεβασμιώτατους Μητροπολίτες να ενεργήσουν κατά την διάκρισή τους.

Τα μέχρι τώρα επιτεύγματα της ΑΕΑ Θεσσαλονίκης περιέγραψε ωραία ο συνάδελφος π. Νικόλαος Λουδοβίκος σε πρόσφατο κείμενό του. Εγώ θα προσθέσω ότι με το νέο πρόγραμμα σπουδών που ισχύει στην ΑΕΑ της Αθήνας από το 2019 διδάσκουμε μαθήματα απολύτως εξειδικευμένα για υποψήφιους κληρικούς, τα οποία δεν διδάσκονται στις Θεολογικές Σχολές.

Επίσης θα ήθελα να γνωστοποιήσω στο ευρύτερο κοινό την πρωτοποριακή πρόταση την οποία η ΑΕΑ της Αθήνας κατήρτισε το 2019 και η οποία είναι εν γνώσει κάποιων μελών του Ανωτάτου Επιστημονικού Συμβουλίου, των Αρχιερέων περιλαμβανομένων. Να σημειώσω πως η αιφνιδιαστική εμφάνιση του νομοσχεδίου προέκυψε σε μια φάση κατά την οποία ελάμβαναν χώρα επαφές του ΑΕΣ με το Υπουργείο εν όψει και άλλων βελτιωτικών για τις Ακαδημίες προτάσεων.

Η πρότασή μας λοιπόν αφορά σε ένα Πρόγραμμα «Σύγχρονης Χριστιανικής Διαπολιτισμικής Μαρτυρίας» με διορθόδοξο ενδιαφέρον. Με τον όρο αυτό δηλώνεται η συνάντηση Θεολογίας και Εκκλησιαστικής πράξης με όλες τις ανθρώπινες συνάφειες. Ποιο είναι το σκεπτικό του; Σταχυολογώ ένα απόσπασμα

της εισήγησής μας:

«Οι μέρες μας χαρακτηρίζονται από μια πρωτοφανή εξέλιξη: ενώ στη Δυτική Ευρώπη ο χριστιανικός αποχρωματισμός συνεχίζεται ακάθεκτος, και στην Βόρεια Αμερική ο φιλελεύθερος Προτεσταντισμός υποκύπτει όλο και περισσότερο στην εκκοσμίκευση, το κέντρο βάρους του Χριστιανισμού (από πλευράς και πληθυσμών και ζωτικότητας) έχει πλέον μετατοπιστεί προς τον Τρίτο Κόσμο (Αφρική, Άπω Ανατολή, Λατινική Αμερική).

Η φωνή πολιτισμών εξαιρετικά διαφορετικών από τον Δυτικό (και τις ελληνορωμαϊκές ρίζες του) έρχεται πλέον στο παγκόσμιο προσκήνιο και αναμένεται να διαδραματίσει καίριο ρόλο (κατεξοχήν περίπτωση της Κίνας). Η Ορθόδοξη Εκκλησία έχει πραγματοποιήσει κατά τον τελευταίο ιδίως αιώνα ανοίγματα προς τη σύγχρονη Δυτική θεολογία, δεν παρακολουθεί όμως τις σαρωτικές εξελίξεις στον υπόλοιπο κόσμο.

Όλα τα παραπάνω λαμβάνουν χώρα μέσα σε ένα διεθνές περιβάλλον αναβίωσης της θρησκευτικότητας με ποικίλους τρόπους, συχνά με συγκρητιστικά στοιχεία, άλλοτε δε με φανατισμό και φονταμενταλισμό. Ενώπιον των πολλαπλών νέων προκλήσεων που χαρακτηρίζουν την ανθρωπότητα η Ορθόδοξη Εκκλησία καλείται να τοποθετηθεί θεολογικά, κάτι που υπονομεύεται εξαιτίας των σοβαρών προβλημάτων στην ενότητα του Ορθόδοξου κόσμου.

Εν ολίγοις, η στάση της Ορθόδοξης Θεολογίας προς τον σύγχρονο κόσμο, καθώς και η Διορθόδοξη και Διαχριστιανική μαρτυρία, συνιστούν αλληλοεξαρτώμενες πτυχές, με κοινό χαρακτηριστικό την εκκλησιαστική αυτοσυνειδησία. Η ανάγκη για διαρκή ανανέωση της αυτοκατανόησης της Εκκλησίας και της διδαχής της στο φως ενός ραγδαία μεταβαλλόμενου κόσμου επιβάλλονται ως αναπόδραστες προϋποθέσεις μιας σύγχρονης Ιεραποστολικής μαρτυρίας».

Η οργάνωση σπουδών προς αυτή την κατεύθυνση δύναται να καταστήσει το νέο Πρόγραμμα κέντρο ενδιαφέροντος πέρα από τα σύνορα της Ελλάδας, για παράδειγμα, προσέλκυσης φοιτητών από άλλες Ορθόδοξες χώρες. Ο αναγνώστης λαμβάνει μια ιδέα σχετικά με την δυναμική την οποία διαθέτουν οι ΑΕΑ. Ποιοι δεν τήν θέλουν; Ποιοι έχουν συμφέρον να μην αναπτυχθούν αυτές οι δυνατότητες;

Προσθέτω, λοιπόν, και εγώ τη φωνή μου στις διαμαρτυρίες κατά των καταστροφικών συνεπειών της συρρίκνωσης των ΑΕΑ είτε με νόμο είτε με μείωση του αριθμού εισακτέων.

Και καλώ τους αναγνώστες να συνειδητοποιήσουν ότι κατά τα τελευταία χρόνια με σταθερό ρυθμό η Πολιτεία, ανεξαρτήτως κυβερνήσεων, απομακρύνεται από την

Εκκλησία και συμπεριφέρεται όλο και πιο αφιλόξενα προς αυτήν. Συνεπώς είναι περισσότερο από βέβαιο ότι κάτι που τώρα καταργείται ουδέποτε στο μέλλον θα αποκατασταθεί. Και αυτή η αυτοχειρία είναι κάτι που χρειάζεται να απασχολήσει πρωτίστως τους Ιεράρχες μας...

Διερωτώμαι, τέλος, ποιες σκέψεις θα εγείρει στους Ρώσους, Σέρβους, Ρουμάνους, Άραβες κτλ Ορθοδόξους η είδηση ότι το Ελληνικό κράτος καταργεί Προγράμματα Ιερατικών Σπουδών πανεπιστημιακού επιπέδου με την ανοχή ή τη συνευδοκία της Διοικούσας Εκκλησίας...